

**UNIVERZITET U SARAJEVU
FAKULTET POLITIČKIH NAUKA
SIGURNOSNE I MIROVNE STUDIJE
SARAJEVO**

**NACRT MASTER TEZE
IZGRADNJA DRŽAVE KROZ ODLUKE OHR-a:
SLUČAJ PRAVOSUDNE REFORME**

KANDIDAT:
Xxxx Xxxx 12/II XXX

MENTOR:
prof.dr. Xxxxx Xxxxx

Sarajevo, rujan 2010.godine

SADRŽAJ

I Nacrt naučne zamisli.....	4
1. Formulacija problema.....	4
1.1. Osnovni hipotetički stavovi.....	6
1.1.1. Hipotetički stav o strukturnim problemima.....	6
1.1.2. Hipotetički stav o funkcionalnim problemima.....	6
1.1.3. Hipotetički stav o vezama i odnosima.....	6
1.2. Značaj istraživanja.....	7
1.2.1. Naučni značaj istraživanja.....	7
1.2.2. Društveni značaj istraživanja.....	7
1.2.3. Rezultati prethodnih istraživanja.....	8
2. Određenje predmeta istraživanja.....	8
2.1. Teorijsko određenje predmeta istraživanja.....	8
2.1.1. Naučno verifikovano saznanje.....	8
2.1.2. Naučno evidentirano, ali ne i verifikovano saznanje.....	8
2.1.3. Pojemovni sistem.....	9
2.2. Operacionalno određenje predmeta istraživanja.....	9
2.2.1. Činioci sadržaja predmeta istraživanja.....	9
2.2.2. Vremensko i prostorno određenje predmeta.....	11
2.2.3. Disciplinarno određenje predmeta.....	11
3. Ciljevi istraživanja.....	11
3.1. Naučni ciljevi istraživanja.....	11
3.1.1. Naučna deskripcija.....	11
3.1.2. Naučna eksplikacija.....	12
3.1.3. Naučna prognoza kao naučni cilj.....	12
3.2. Društveni ciljevi istraživanja.....	12
4. Hipoteze i indikatori.....	12
4.1. Generalna hipoteza.....	12
4.2. Posebna hipoteza.....	13
4.3. Pojedinačna hipoteza.....	13
4.3.1. Indikatori.....	13
4.4. Pojedinačna hipoteza.....	13
4.4.1. Indikatori.....	13
5. Način istraživanja u projektu naučnog istraživanja.....	13
5.1. Opštenaučne metode.....	13
5.1.1. Statistička metoda.....	13
5.1.2. Hipotetičko –deduktivna metoda.....	14
5.1.3. Analitičko – deduktivna metoda.....	14
5.2. Osnovne metode.....	14
6. Naučna i društvena opravdanost istraživanja.....	14
6.1. Naučna opravdanost.....	14
6.2. Društvena opravdanost.....	14

II Skracenice.....	16
III Literatura.....	17

I Nacrt naučne zamisli

1. Formulacija problema

Naša zemlja, Bosna i Hercegovina, specifična je po mnogo čemu... Sam njen Ustav kreiran je van granica države, koji je sastavni dio Dejtonskog mirovnog sporazuma iz Ohia. Istim tim sporazumom, Anexom 10 kreirana je pravna osnova za uspostavu Ureda Visokog predstavnika za BiH, koja je kasnije, odnosno 2002.g. postala dualna tj. Visoki predstavnik je imenovan i specijalnim predstavnikom EU za BiH.

Od 1995.g. do danas ne samo da je Visoki predstavnik dobio novu funkciju nego je i njegov uticaj u određenim razdobljima isijavao moć dok je u nekim dinamički statirao. Ono što želimo prije svega pokazati u ovom radu jeste upravo ta promjenjiva, varijabilna uloga Visokih predstavnika u BiH. Na početku rada Ureda Visokog predstavnika odluke su se isključivo odnosile na smjene državnih dužnosnika, što nije polučilo neke značajne rezultate, no kasnije su se počele drastičnije primjenjivati bonske ovlasti i nametati određena zakonska rješenja.

Naglasak ćemo staviti na izgradnju državnih institucija kroz odluke Visokog predstavnika. Mišljenja smo da su postojale mogućnosti za stvaranje funkcionalnih, transparentnih i demokratskih institucija čiji bi primarni cilj bio služenje građanima ove zemlje, koji su to zaslužili nakon svih ovih godina tapkanja u mraku, a ne privatni, prije svega nacionalni interesi.

Ono što nakon 15.g. „aktivnog“ angažmana možemo predbaciti zapadnoj, vanjskoj a odveć domaćoj međunarodnoj zajednici jest nemogućnost ili nehtjenje snažnijeg i aktivnijeg uključivanja u bosanskohercegovačke prilike.

Uloga inozemnih sila u BiH je ključna, to je neminovnost koja se neće tako skoro promijeniti. No, nije li BiH mogla iskoristiti tu komparativnu prednost, pa u jedinjenim snagama stvoriti nešto više od ovog što imamo danas....

„Bosna i Hercegovina predstavlja probni poligon za sve aktere u postkonfliktnoj eri kako bi testirali svoje političke vještine i diplomaciju, i ostvarili dugoročne ciljeve. Uloga institucija je ključna u širenju utjecaja na glasače i usmjeravanju prema jednom ili drugom rješenju. Ključni izazov u ovom nastojanju leži u interakciji međunarodnih i domaćih faktora u određivanju budućnosti regiona. Zajedničke inistucije u Bosni i Hercegovini zavise od međunarodne zajednice u cjelini i , posebno svakodnevnog rada Ureda Visokog predstavnika. Što su zajedničke institucije uspješnije, to ostaje manje prostora za dezintegrativne tendencije u okviru lokalnog političkog establišmenta svih stranaka.“¹

Ured Visokog predstavnika funkcioniра kao upravljačka snaga u ime međunarodne zajednice. OHR kao „vanjski upravitelj dejtonske države“ ima uticaja na donošenje važnih preskriptivnih odluka u našoj zemlji. Samim tim on učestvuje u „izgradnji“ BiH. Dugih 15.g. nakon potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma domaće vlasti, a i inozemni dominirajući faktor u BiH nisu bili u stanju izgraditi – stvoriti funkcionalnu državu, odnosno funkcionalne i transparentne institucije koje imaju sve „normalne“ demokratske države. „Pristanak zvaničnika Evropske unije na vaniinstitucionalno paktiranje s lokalnom političkom elitom u

¹ Papić, Žarko et al (2001): Međunarodne politike podrške zemljama Jugoistočne Evrope: lekcije (ne)naučene u BiH, Sarajevo: Müller, str. 59.

Bosni i Hercegovini očito je jedan od ključnih uzroka kontinuiranog slabljenja legalnih institucija države.“²

Kao što smo već rekli, zemlja smo specifična po mnogo čemu, ali najzanimljivija iz razloga aktivnog učestvovanja strane diplomacije, međunarodne zajednice, a samim tim i Visokog predstavnika za BiH.

Gospoda visoki predstavnici koji su do sada tu djelovali neki više, a neki manje uspjeli su nametnuti mnoštvo zakona od krucijalne važnosti, ali nisu uspjeli promijeniti politički (prvenstveno nacionalni) poredak, a čija bi promjena vrlo vjerovatno dovela i do demokratizacije države. Istina, za ovo je potrebna i aktivnost domaćina, međutim oni su inertni...Zašto je to tako?

„... ako BiH ostaje evropski, politički, ekonomski i sigurnosni laboratorij u kojem se vrše do sada neviđeni eksperimenti na Zemlji, domaći intelektualni potencijal mora pomoći da taj eksperiment uspije. Jer ako eksperiment ne uspije, laboratorija bi mogla otići u zrak. A bez uključivanja nezavisnog domaćeg mišljenja eksperiment neće uspjeti jer je inhibiran domaćim stranačkim mišljenjem i oportunističkim stranim.“³

Domaće vlasti moraju djelovati zajedno sa međunarodnom zajednicom u BiH, a ne posebno proizvodeći svaka za sebe vlastitu struju. Samo zajedničkim i transparentnim djelovanjem i međunarodne zajednice i domaćih vladajućih garnitura BiH treba i može uspjeti i opstati.

Očito je da nemamo legalne institucije države (mislim na legitimne predstavnike tih institucija) koje su u stanju ispuniti zahtjeve kako samih svojih građana tako i uvjete koji se postavljaju pred državu u cilju ispunjenja postavljenih kriterija za pristupanje EU.

Istraživanja javnog mijenja pokazuju izrazito nizak stepen povjerenja građana u institucije države, a također slabi i povjerenje u međunarodne institucije.

U intervju za Dnevni avaz Doris Pack njemačka zastupnica u EP i izjaviteljica za BiH na novinarsku opasku i pitanje : „Vi ste i ranije kritizirali institucije EU i međunarodne zajednice što nisu aktivnije u BiH. Je li trebalo snažnije reagirati na Dodikove izjave?“ odgovara: „Upravo o tome i govorim.Nije samo na meni da kritiziram i budem oštra i kažem ono što svi misle. Vijeće EU i Evropska komisija morali bi biti aktivniji, govoriti bh.političarima da ne mogu pogoršavati situaciju ponašajući se ovako kako se ponašaju. Morali bi misliti o tome kako popraviti situaciju, kako učiniti da se u ovoj zemlji može živjeti. BiH mora imati ovlasti tamo gdje treba, jer jedino država može ući u EU. Ako je suverenitet države ugrožen, mislim da je cijeli proces u opasnosti.“⁴

„Dejtonska“ Bosna i Hercegovina tako predstavlja etničku državu u kojoj konsenzualne savezne institucije ne predstavljaju uporišta moći odlučivanja već mjesta etničke reprezentacije, apriorno podjeljene političke moći i suvereniteta. Konsenzus u Bosni i Hercegovini nikada nije politička, već isključivo etnička stvar.“⁵

Dakle, evidentan je taj indiferentni odnos međunarodne zajednice u cijelini prema BiH iako ona de facto egzistira u BiH,iako s druge strane čitamo izjave zvaničnika EU kako

² Ćurak, Nerzuk et al (2009): Politička elita u Bosni i Hercegovini i Evropska unija: odnos vrijednosti, Sarajevo: Institut za društvena istraživanja Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, str.70.

³ <http://www.bhdani.com/arhiva/168/t16805.htm>, preuzeto 7.04.2010.g.

⁴ Dnevni avaz, četvrtak, 25. mart/ožujak 2010.g. str.5.

⁵ Ćurak, Nerzuk et al (2009): Politička elita u Bosni i Hercegovini i Evropska unija: odnos vrijednosti, Sarajevo: Institut za društvena istraživanja Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, str.67.

imaju veliku odgovornost prema BiH i nastoje sve učiniti kako bi to i ostvarili. Jesu li postojali dovoljno snažni mehanizmi da se aktivnije djeluje u BiH, ne samo donošenjem zakona, već i nametanjem njihove provedbe?

1.1. Osnovni hipotetički stavovi

1.1.1. Hipotetički stav o strukturnim problemima

Uloga Ureda Visokog predstavnika koja primarno proističe iz mirovnog ugovora za BiH (Dejtonskog sporazuma) je neupitna datost koja se može iskoristiti maksimalno u cilju izgradnje funkcionalnije i prosperitetnije države. Ured predstavnika nije tu kako bi opstruirao rad domaćih vlasti, nego na neki način usmjeravo njihovu aktivnost ka krajnjem cilju koji bi takvim ujedinjenim, a ne razjedinjenim snagama trebao polučiti pozitivan epilog.

I sam trenutni Visoki predstavnik u intervju za Global od 18.02.2010.g.ne krije nezadovoljstvo trenutnom situacijom u BiH: "...Evropska unija i međunarodna zajednica su se veoma ozbiljno angažirali u BiH i to na najvišim nivoima, no – na žalost – nije bilo konstruktivnog odziva domaćih političkih lidera. Umjesto da se BiH, kao i ostale zemlje u regionu, kreće naprijed na putu ka evroatlantskim integracijama, BiH je u stanju stagnacije. Već odavno nismo vidjeli niti jednu reformu koja bi doprinijela efikasnosti i funkcionalnosti države. Prvi razlog za to su političke elite koje ne pokazuju spremnost za dogovor i gledaju previše kako će se održati na vlasti. Drugi razlog je sistemske prirode – BiH je do neke mjere nefunkcionalna država, njena birokracija je skupa, a sa tako kompliciranim sustavom će teško raditi brže i krupne pomake na putu ka članstvu u EU. Baš zbog toga bi svim političarima u BiH trebalo biti u interesu da se urade sistemske promjene, koje bi olakšale funkcioniranje države i reforme."⁶

1.1.2. Hipotetički stav o funkcionalnim problemima

Nemogućnost domaćih vlasti da se dogovore oko bilo čega dovodi do aktivnog uključivanja OHR u domaće stvari. To i odgovara ovim prvim jer njihove probleme će sad za sad da rješava netko drugi. No, što će se dogoditi onda kada više ne bude „nekog drugog“ da „počisti“ u ime domaćina. Problem je što se konstantno gleda u prošlost, a napušta ono jedino vrijeme koje postoji u kojem trebamo kreirati vrijeme koje predstoji nama i generacijama iza nas.

Ovakvo stanje dovodi do nefunkcionalnosti državnih institucija, a samim tim i funkcioniranja države.

1.1.3. Hipotetički stav o vezama i odnosima

Nit koja veže, odnosno stavlja u isti koš, i OHR i predstavnike naših državnih institucija trebala bi biti restauracija „bezličnih zgrada u jalovom pejzažu“ u demokratske, transparentne i funkcionalne institucije dostojne građana BiH danas, a sutra EU. Nijemi smo svjedoci nedjelovanja vlasti u poboljšanju državnih pitanja, kao i nekooperacije sa OHR. I sve dok budemo birali takve nam „nacionalne“ predstavnike živjet ćemo i dalje „rat poslije rata“.

⁶ Preuzeto 22.05.2010.g sa www.ohr.int

Zašto jednostavno ne bismo prihvatili pomoć lučonoša demokracije, zapadnih sila, i od virtualne zajednice stvorili „ikonu demokracije“, jer BiH je opstajala i opstaje jedinstvena u svoj svojoj različitosti?

1.2. Značaj istraživanja

1.2.1. Naučni značaj istraživanja

Naučni značaj istraživanja prizilazi iz značaja teme za društveno političko uređenje jedne zemlje. Problem je specifičan po tome jer imamo jednu suverenu, međunarodno priznatu zemlju sa svim elementima državnosti čije zakone može donositi ili uređivati „treća“ osoba. Rijedki su takvi slučajevi u novijoj povijesti, te smo htjeli na neki način dati vlastiti doprinos.

Postojanje državnih institucija je neupitna datost u svakoj demokratskoj državi, a smatramo da donoseći važne zakone Visoki predstavnik utiče kako na samo osnivanje određenih institucija tako i na njihovo uređenje, statut, način imenovanja službenika i sve ono što čini jednu instituciju.

Ono što želimo istražiti ovim radom jeste uloga Ureda Visokog predstavnika u samoj državi BiH, ali i uticaj odluka te „institucije“ na izgradnju državnih institucija BiH. Želimo prikazati djelovanje OHR u BiH od njegovog uspostavljanja do danas kako kroz samo to vremensko razdoblje, tako i posebno za svakog visokog predstavnika.

U zvaničnim izvještavajima Ureda Visokog predstavnika odluke su selektirane kroz 8 kategorija ili sektora. Mi ćemo pažnju usmjeriti isključivo na odluke donesene po pitanju pravosudne reforme, jer je vladavina zakona ključno pitanje i najobjektivniji temelj za stabilnost u zemlji, ne umanjujući pri tome važnost ni preostalih 7 kategorija za izgradnju institucija države kao temelja državnosti. Želimo pokazati djelovanje, odnosno u pojedinim mandatima ne djelovanje visokih predstavnika? Koje su odluke donosili i s kojim ciljem? Kakvog su efekta te odluke imale u državi, koliko su Visoki predstavnici svojim odlukama doprinijeli u približavanju BiH euroatlantskim integracijama?

1.2.2. Društveni značaj istraživanja

Društveni značaj proizilazi iz dalekosežnih posljedica koje ovakvo stanje može imati na građane i vlasti BiH. Mišljenja smo da je političarima malo stalo do njenih građana, primat je na privatnim interesima. Nepostojanjem transparentnih državnih institucija građani gube povjerenje u vlasti i samim tim, bez povjerenja u institucije, gube mjesto ostvarenja svojih osnovnih, individualnih i građanskih prava.

„BiH se nalazi na važnoj prekretnici i ove godine BiH ima veliku priliku da krene ka Evropskoj uniji. Ne bih želio da se miješam u predizbornu kampanju koja je, izvjesno, već počela, ali moram naglasiti da su opšti izbori koji će biti održani u oktobru ove godine od velike važnosti za evropski put ove zemlje. U naredne četiri godine, koje će, dugoročno gledano, biti od presudne važnosti za put BiH ka Evropskoj uniji, Bosni i Hercegovini su potrebni lideri koji će interese svih građana ove zemlje staviti ispred svojih ličnih interesa i imati dovoljno hrabrosti da donose teške odluke i postignu kompromisna rješenja. Stoga moram poručiti građanima da zaista dobro i temeljno razmisle kome će povjeriti svoj glas – njihova budućnost upravo direktno zavisi od toga. Ja bih želio da onaj ko bude na vlasti slijedeće četiri godine napravi veći napredak na putu BiH ka Evropskoj uniji. Isto tako bi se političari u predizbornoj kampaniji trebali fokusirati na prave teme, kao što je ekonomija,

borba protiv korupcije i organiziranog kriminala, poboljšanje školskog sustava i zdravstva i, naravno, evropske integracije. Došlo je vrijeme da se završi sa negativnom nacionalističkom retorikom!“⁷

1.2.3 Rezultati prethodnih istraživanja

Na ovu temu još uvijek nema naučno verificiranih istraživanja, ali postoje određene publikacije koje periodično iznose mišljenja eksperata za međunarodnu zajednicu koji se dotiču i ovoga pitanja. U istraživanju ćemo se koristiti i tim pisanim izjavama subjekata koji imaju određena iskustva vezano za ovu temu. Također ćemo se koristiti saznanjima iz opće literature vezane za Ured Visokog predstavnika, odnosno koristit ćemo se knjigama koje su izdali i Visoki predstavnici, ali i drugi autori, objavljenim člancima u zbornicima i časopisima od strane relevantnih subjekata, normativno pravnim dokumentima kao i elektronskim medijima.

2. Određenje predmeta istraživanja

2.1. Teorijsko određenje predmeta istraživanja

2.1.1. Naučno verifikovano saznanje

Predmet našeg interesiranja jest izgradnja države kroz odluke Visokog predstavnika, odnosno kako je u pojedinim razdobljima slabio uticaj Visokih predstavnika. Već smo istakli kako pravni osnov za djelovanje OHR predstavlja Dejtonski mirovni sporazum, pa će pored ostalih i on biti predmetom našeg istraživanja kao i Bosne i Hercegovine, pisani iskazi u obliku normativno pravnih odredaba PIC-a, pisane izjave relevantnih subjekata, kao i odluke koje su na osnovu tih ovlasti proistekle.

Predmet našeg istraživanja jesu pravosudne reforme nametnute od strane Visokog predstavnika, odnosno njihov uticaj na uspostavu državnih institucija BiH, kako te reforme pomažu BiH u približavanju euroatlantskim integracijama, sve te odluke dostupne su nam u elektronskoj formi na stranici Ureda Visokog predstavnika.

2.1.2. Naučno evidentirano, ali ne i verifikovano saznanje

Pravni, zakonski postulati na kojima se bazira rad Ureda Visokog predstavnika su u vremenu njihovog nastajanja bili i više nego potpuni. Međutim, odmakom vremena mandat Ureda se mijenjao kao i razvoj situacije u BiH. Zbog toga se i postavlja pitanje primjenjivosti tih odredaba danas?

⁷ Intervju sa Visokim predstavnikom/specijalnim predstavnikom EU Valentinom Inzkom za Oslobođenje od 18.02.2010. g. povodom posjete Catherine Ashton BiH, preuzeto 23.05.2010.g. sa www.ohr.int

2.1.3. Pojemni sistem

S obzirom na kompleksnost ove problematike javlja se potreba za definiranjem osnovnih pojmova koji proizilaze iz naslovljene teme, a čime se osigurava teoretska osnova za daljnje istraživanje.

DRŽAVA – u širem smislu teritorijalno zaokružena politička zajednica naroda-nacije i građana (državljana), osnovni oblik političkog samoorganiziranog društva u cilju zaštite njegovih vitalnih političkih, ekonomskih i sigurnosnih i drugih interesa.

U užem smislu, organizacija vlasti koja služi za učvršćenje i odbranu političkog i ekonomskog poretka oličena kroz vladajuću strukturu i državni aparat koji djeluje u njeno ime i na ostvarivanju njenih funkcija; teritorij na kojem je organizirana i funkcionira suverena vlast.

ODLUKA – najvažniji akt komandovanja i upravljanja. Donosi je starješina na osnovu procjene situacije i prijedloga organa komande. Regulira kada, gdje, šta i kako treba činiti da bi se izvršio postavljeni zadatak. Sadrži osnovnu zamisao, zadatke potčinjenim i pridodatim jedinicama, osiguranje borbenih dještava (....)

URED VISOKOG PREDSTAVNIKA (OHR) - *ad hoc* međunarodna institucija odgovorna za nadgledanje provedbe civilnih aspekata sporazuma kojim je okončan rat u Bosni i Hercegovini. Funkcija visokog predstavnika je uspostavljena sukladno Općem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini, koji se obično naziva Daytonski mirovni sporazum, dogovorenim u Daytonu, država Ohio, i potpisanim u Parizu 14. prosinca 1995. godine. Visoki predstavnik, koji je također i posebni predstavnik Europske unije u Bosni i Hercegovini, surađuje s građanima i institucijama Bosne i Hercegovine, te međunarodnom zajednicom, kako bi osigurali da se Bosna i Hercegovina razvije u mirnu i održivu demokratsku zemlju, na putu k integracijama u euroatlantske institucije.

2.2. Operacionalno određenje predmeta istraživanja

2.2.1. Činioci sadržaja predmeta istraživanja

Istraživanje ćemo koncipirati kroz četiri dijela i to:

I Osnov za uspostavu Ureda Visokog predstavnika

1. Dejtonski mirovni sporazum,
2. Zaključci Londonske konferencije.

II Ured Visokog predstavnika

1. Mandat OHR,
2. Organizacijska struktura,
3. Visoki predstavnici,
 - 3.1. Švedski premijer i diplomata Karl Bilt,
 - 3.2. Španjolski ministar vanjskih poslova Karlos Westendorf,
 - 3.3. Austrijski diplomata Wolfgang Petrič,
 - 3.4. Lord Peki Ešdaun,

- 3.5. Njemač Švarc Šiling,
- 3.6. Slovač Miroslav Lajčak i
- 3.7. Austrijski diplomata Valentin Inzko.

III Pravosudna reforma

- 1. Odluke Visokih predstavnika u vezi pravosudne reforme,
- 2. Najzastupljenija pitanja u oblasti pravne reforme.

IV Destrukcija moći

- 1. Inertnost domaće zakonodavne vlasti,
- 2. Pasivnost pojedinih Visokih predstavnika kao rezultat divergentnih interesa međunarodne zajednice.

U **prvom dijelu** rada napraviti ćemo kratki uvod o tome kako uopće dolazi do stvaranja funkcije Ureda Visokog predstavnika, na čiju inicijativu i kako se imenuje Visoki predstavnik.

Ured visokog predstavnika (OHR) je *ad hoc* međunarodna institucija odgovorna za nadgledanje provedbe civilnih aspekata sporazuma kojim je okončan rat u Bosni i Hercegovini. Funkcija visokog predstavnika je uspostavljena sukladno Općem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini, koji se obično naziva Daytonski mirovni sporazum, dogovorenim u Daytonu, država Ohio, i potpisanim u Parizu 14. prosinca 1995. godine. Visoki predstavnik, koji je također i posebni predstavnik Europske unije u Bosni i Hercegovini, surađuje s građanima i institucijama Bosne i Hercegovine, te međunarodnom zajednicom, kako bi osigurali da se Bosna i Hercegovina razvije u mirnu i održivu demokratsku zemlju, na putu k integracijama u euroatlantske institucije. Mandat visokog predstavnika preciziran je u Aneksu 10, u kojem se visoki predstavnik proglašava konačnim autoritetom u zemlji za tumačenje sporazuma o provedbi civilnog dijela mirovnog ugovora. Vijeće za provedbu mira (PIC), koje čini skupina od 55 zemalja i međunarodnih organizacija koje sponzoriraju i vode proces provedbe mira, kasnije je dalje razradilo njegov mandat. Visokog predstavnika predlaže Upravni odbor PIC-a, a imenovanje potvrđuje Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda.⁸

Drugi dio rada bavit će se organizacijskom strukturom samog Ureda Visokog predstavnika, kroz koji ćemo nastojati prikazati angažman OHR-a u političkom životu Bosne i Hercegovine. Sam angažman se mijenjao i razvijao sukladno mandatu i težištu interesovanja shodno zahtjevima Vijeća za provedbu mira. Visoki predstavnik je na početku mirovnog procesa predsjedavao određenim brojem zajedničkih tijela koja su okupljala predstavnike strana koje su sudjelovale u ratu i osiguravale početne uvjete za mirovni proces. Državne i entitetske institucije koje su predviđene Ustavom uspostavljene su nakon prvih postdaytonskih izbora u rujnu 1996. godine, ali trebalo je proći neko vrijeme prije nego što su one počele održavati redovite sastanke. Sada je jedna od ključnih zadaća OHR-a osigurati da te institucije funkcioniraju djelotvorno i odgovorno. OHR također usmjerava aktivnosti na uspostavi vladavine prava, što je početna točka i ključni uvjet za napredak u svim drugim oblastima reforme.

Jedan od najvažnijih događaja u procesu provedbe mira bio je sastanak PIC-a u Bonnu u prosincu 1997. godine. Razrađujući Aneks 10 Daytonskog mirovnog sporazuma, PIC je

⁸ www.ohr.int

zatražio od visokog predstavnika da smijeni s dužnosti javne dužnosnike koji krše zakonski preuzete obveze i Daytonski mirovni sporazum, te da, kada to smatra nužnim, nametne ključne zakone ukoliko ih ne usvoje zakonodavna tijela Bosne i Hercegovine.⁹

„Kratkoročni politički sporazumi, uklanjanje nekooperativnih političara i djelatnika, nametanje zakona, itd.predstavljaju nužne mjere, ali nisu jedine kojima bi se pomoglo u prevazilaženju političke i ustavne paralize u Bosni i Hercegovini.“¹⁰

Ipak, načelo kojim se OHR danas rukovodi u svom angažmanu u Bosni i Hercegovini je koncept odgovornosti lokalnih vlasti. Ovim konceptom se dužnosnici i građani Bosne i Hercegovine pozivaju da preuzmu odgovornost za mirovni proces i probleme s kojima se suočava njihova zemlja.

U veljači 2002. godine Vijeće za opće poslove pri Europskoj uniji je imenovalo visokog predstavnika Posebnim predstavnikom Europske unije (EUSR) u Bosni i Hercegovini. Visoki predstavnik/posebni predstavnik EU i dalje vrši nadzor nad nizom aktivnosti u oblasti vladavine prava, uključujući i aktivnosti koje provodi Policijska misija Europske unije (EUPM). U ovom kontekstu, Visoki predstavnik/posebni predstavnik EU savjetuje Glavnog tajnika/visokog predstavnika Europske unije i samu Komisiju.¹¹

U **trećem dijelu** uradit ćemo prikaz odluka svih Visokih predstavnika po pitanju pravosudne reforme, te njihovu analizu u nastojanju da prezentiramo značaj za izgradnju i uspostavu institucija države BiH, kao transparentnih i funkcionalnih institucija, te na koji način i jesu li uopće te odluke doprinosile približavanju BiH ka predvorju euroatlantskih institucija?! Tu prije svega imamo važeće odluke Visokog predstavnika koji predstavljaju zakonska rješenja određenih pitanja, samim tim oni imaju obavezujući karakter za sve aktere, uključujući tu i same građane, ali i državne službenike. Želimo analizirati koja pitanja su najzastupljenija u tim odlukama i kakav su uticaj imale na državne institucije.

Četvrti dio će se baviti destrukcijom moći Ureda Visokog predstavnika kako opstrukcijom domaćih vlasti, tako i zbog inertnosti pojedinih Visokih predstavnika nakon čije pasivnost je bilo teško ponovno vratiti dignitet Uredu Visokog predstavnika. Napredak BiH u izgradnji nediskriminatorne, demokratske i multietničke zemlje je previše spor.

Kako je i sam istakao jedan od bivših visokih predstavnika za BiH Miroslav Lajčak za Radio Slobodna Evropa „...međunarodna zajednica ima ogromnu odgovornost prema BiH u vidu visokog predstavnika i da mora da igra tu ulogu koju je sama sebi propisala“, te dodaje kako je „svima jasno da trenutna situacija u BiH zahtjeva aktivnost i inicijativu međunarodne zajednice, jer su domaći lideri pokazali da trenutno nemaju potencijal, kapacitet da riješe situaciju vlastitim snagama.“¹²

2.2.2. Vremensko i prostorno određenje predmeta

Radom ćemo obuhvatiti razdoblje od potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma do danas, a naš glavni prostor za manevar je „dejtonska“, odnosno „briselska“ BiH.

⁹ www.ohr.int

¹⁰ Papić, Žarko et al (2001): Međunarodne politike podrške zemljama Jugoistočne Evrope: lekcije (ne)naučene u BiH, Sarajevo: Müller, str. 52.

¹¹ www.ohr.int

¹² <http://www.protest.ba/v2/strategija-medunarodne-zajednice-u-bih>, preuzeto 07.04.2010.g.

2.2.3. Disciplinarno određenje predmeta

Istraživanje je interdisciplinarnog karaktera, jer se odigrava u okviru više naučnih disciplina.

3. Ciljevi istraživanja

3.1. Naučni ciljevi istraživanja

3.1.1. Naučna deskripcija

Naučnom deskripcijom izložiti ćemo odluke svih dosadašnjih Visokih predstavnika po pitanju pravosudne reforme u BiH, kako su i da li su uopće te odluke doprinosile izgradnji državnih institucija, kako su prihvaćene od strane vladajućih struktura te kakva je reakcija javnosti na te odluke. Opisom tih odluka nastojat ćemo prikazati značaj odluka za državu, državne institucije i građane ove zemlje, da li su te odluke doprinijele funkcionalnijem i učinkovitijem radu institucija u cilju ispunjenja zahtjeva građana, odnosno služenju građanima.

3.1.2. Naučna eksplikacija

Naučnom eksplikacijom predočiti ćemo uzročno posljedične odnose između takvog oblika „nametanja“ zakona i funkcioniranja državnog institucionalnog aparata. Pokušat ćemo predočiti važnost zakona koje su nametnuli Visoki predstavnici za izgradnju države.

3.1.3. Naučna prognoza kao naučni cilj

Naučna prognoza kao naučni cilj postavlja zahtjev da se naučnim istraživanjem relativno pouzdano predvidi razvoj, kretanje, nastanak određenih društvenih pojava. Cilj istraživanja je da pokaže značaj odluka Visokog predstavnika za izgradnju države, ali i nemogućnost nastavka funkcioniranja zakonodavnih vlasti nakon povlačenja, odnosno zatvaranja Ureda Visokog predstavnika. Želimo predočiti neaktivnot domaćih zakonodavnih tijela i kakve će posljedice takav angažman, odnosno neangažman polučiti u budućnosti.

3.2. Društveni ciljevi istraživanja

Nastojat ćemo da prikažemo uljuljkanost bosanskohercegovačkih vlasti u postojeće stanje, odnosno njihovu inertnost po pitanju izgradnje i napretka BiH. Ono što želimo reći jeste da ta ista uspavana bh „elita“ ukoliko i kada dođe do povlačenja, odnosno zatvaranja OHR neće biti sposobna samostalno voditi državu i nositi se sa postavljenim joj ciljevima. Na osnovu analize odluka Visokog predstavnika po pitanju reforme obrane kao i niza odluka po pitanju pravosudne reforme (visokog sudskog tužilačkog vijeća) nastojat ćemo pokazati da u stvari državu, odnosno njene institucije ne kreiraju domaće vlasti već isključivo OHR nezadovoljan radom vlasti, tj. njihovom inertnošću.

Ono što se postavlja kao cilj ovog istraživanja jeste nastojanje da pokušamo prikazati nemogućnost domaćih vlasti da, nakon povlačenja odnosno zatvaranja OHR, nastave samostalno sa radom vodeći unutrašnju politiku, ali i vanjsku s posebnim naglaskom na ispunjenje uvjeta za pristupanje euroatlantskim integracijama. „Za razliku od razvijenih demokracija, stepen moći i utjecaja formalnih institucija bosanskohercegovačke politike je

minimalan. Sva politička moć investirana je u neformalne strukture, a isturene institucionalne pozicije u isključivoj su funkciji političke reprezentacije unaprijed formuliranih odluka. Otud proizilazi i ukupna nemoć bosanskohercegovačke države da preuzme inicijativu u procesima reformi, te akutni nedostatak državnih kapaciteta za osmišljavanje i provođenje bilo kakve strateške politike u bilo kojem segmentu društva.“¹³

4. Hipoteze i indikatori

4.1. Generalna hipoteza

Institucija Ureda Visokog predstavnika kao vanjski, inozemni arhitekta države pod uticajem divergentnih interesa unutar međunarodne zajednice više figurira kao upravitelj krizom nego što je akter izgradnje države.

4.2. Posebna hipoteza

Promjenjivi uticaj Visokih predstavnika kao odraz smanjenja značaja i uloge BiH u međunarodnim odnosima, odnosno smanjenja zainteresiranosti svjetskih sila za bosanskohercegovačka pitanja.

4.3. Pojedinačna hipoteza

Inertnost domaćih političara po pitanju pravosudne reforme u zemlji.

4.3.1. Indikatori

Zakonski propisi, pisani dokumenti relevantnih institucija, pisani iskazi kompetentnih subjekata.

4.4. Pojedinačna hipoteza

Nepostojanje konstruktivnog dijaloga između domaćih državnih vlasti i Ureda Visokog predstavnika.

4.4.1. Indikatori

Pisani dokumenti relevantnih institucija, pisani iskazi kompetentnih subjekata.

5. Način istraživanja u projektu naučnog istraživanja

Istraživanje „Izgradnja države kroz odluke OHR“ odredili smo kao pretežno empirijsko istraživanje čije manifestacije pronalazimo u:

1. pisanim iskazima u obliku normativno-pravnih odredaba,
2. pisanim iskazima relevantnih predstavnika institucija,
3. pisanim iskazima relevantnih subjekata,

¹³ Ćurak et al (2009): Politička elita u Bosni i Hercegovini i Evropska unija: odnos vrijednosti, Sarajevo: Institut za društvena istraživanja Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, str. 66

4. postojeći propisi koji reguliraju rad Ureda Visokog predstavnika.

5.1. Opštenaučne metode

Opštenaučne metode koje ćemo primjenjivati u ovom istraživanju su: statistička metoda, hipotetičko-deduktivna metoda, analitičko - deduktivna metoda

5.1.1. Statistički metoda

Primjenjivat ćemo ovu metodu jer se direktno ili indirektno traže određena prebrojavanja, kako samih odluka koje su donesene od strane Visokih predstavnika, tako i posebno za svaki mandat u oblasti reforme pravosuđa s tim da ćemo nastojati i te odluke klasificirati po raznim osnovama. Tu je bitno napomenuti na kojem prostoru i u kojem vremenu će se raditi istraživanje, da svaka pojava sadrži određeni kvalitet, svaka pojava također ima svoj sadržaj i formu.

Primjena statističke metode zahtjeva prikupljanje četiri osnovne vrste podataka: kvantitativnih, kvalitativnih, kronoloških i geografskih, pa stoga moramo prikupiti podatke koliko je Visokih predstavnika djelovalo u BiH, dužina njihovog mandata, koliko je svaki od njih donio odluka po pitanju pravosudne reforme.

5.1.2. Hipotetičko-deduktivni metoda

Ovaj metod ćemo primjenjivati jer naše istraživanje neće dati konačna saznanja, već su naša saznanja i spoznaje razvojne, dinamične i zavise od mnogo uvjeta i događanja. Ono što je bitno za ovaj metod u našem istraživanju je da ga posmatramo kroz spoznajne stavove.

5.1.3. Analitičko-deduktivna metoda

Karakteristika ove metode je njena prodornost. S tim u vezi na osnovu prikupljenih podataka, saznanja nastojat ćemo dati naučna objašnjenja za postojeće stanje u BiH.

5.2. Osnovne metode

Kako je ovo istraživanje interdisciplinarnog karaktera u istom će biti zastupljeno nekoliko metoda koje su karakteristične za društvene nauke poput analize sadržaja, sinteze, dedukcije...

6. Naučna i društvena opravdanost istraživanja

6.1. Naučna opravdanost

Naučna opravdanost istraživanja proizilazi iz njegovog naučnog značaja i normativnih odredaba koje je nametnuo Visoki predstavnik. Te su odredbe manje-više podvrgnute konstantnom revidiranju od strane javnog mnijenja, ali i vladajućih struktura. To zahtijeva sistematska teorijsko-empirijska istraživanja koja se mogu verifikirati. Naše istraživanje omogućava kritičko promišljanje navedenog problema, kao i nastojanje da se doprinese poboljšanju rada državnih institucija.

Konkretni doprinos nauci proistekao bi iz činjenice da se uoče prednosti, ali i mane ovakvog sistema, te da se prošire teoretske osnove uočene pojave u BiH i time značajno doprinesu ukupnom fondu naučno-teorijskog saznanja o uticaju stranih zakonodavaca na domaće prilike.

6.2. Društvena opravdanost

Smatramo da ovo pitanje ima veliki značaj za stanovnike BiH. Često puta čujemo kao su se “stranci” uspješno nastanili u zemlji, a da ništa ne rade kako bi običnom bosanskom čovjeku sutra bilo bolje. Iako ćemo se u pojedinim dijelovima rada i složiti sa ovom istrošenom floskulom, natojat ćemo pokazati i pozitivne, ali i negativni strane nastanjivanja BiH strancima, želeći na taj način predočiti običnom čovjeku koliko je važan ili nevažan bio inozemni faktor u izgradnji naše države.

Također, na osnovu toga želimo animirati birače, odnosno građane BiH da na sljedećim izborima biraju ljude, ne nacionalne predstavnike, nego osobe koje će profesionalno obavljati svoj posao, a čiji mandat im je povjeren voljom naroda. Tada ćemo imati odlučnu, funkcionalnu i prosperitetnu domaću zakonodavnu vlast koja će biti sposobna promišljati o državi kao mjestu ostvarenja individualnih, građanskih prava svih njenih građana i neće nam biti više potreban dirigentski štap međunarodne zajednice.

II SKRAĆENICE

BiH - Bosna i Hercegovina

EU - Europska unija

OHR – Office of High Representative (Ured Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu)

OHR/EUSR – Ured Visokog predstavnika/Specijalnog predstavnika EU

MZ – Međunarodna zajednica

PIC – Peace Implementation Councile (Vijeće za provedbu mira)

III LITERATURA

1. Begić, Kasim (1997): Bosna i Hercegovina od Vanceove misije do Daytonskog sporazuma, Sarajevo: Bosanska knjiga
2. Beridan, Izet et al (2001): Leksikon sigurnosti, Sarajevo: „DES“ Sarajevo
3. Bieber, Florian (2004): Institucionaliziranje etničnosti: postignuća i neuspjesi nakon ratova u Bosni i Hercegovini, Kosovu i Makedoniji, Sarajevo: Međunarodni forum Bosna
4. Bildt, Carl (1998): Misija mir, Sarajevo: Zid
5. Caplan, Robert D. (2004): Balkanski duhovi: Put kroz istoriju, Beograd: Den Graf
6. Cikotić, Selmo (2010): Sigurnosne pretpostavke Bosne i Hercegovine, Sarajevo: Vijeće kongresa bošnjačkih intelektualaca
7. Ćurak, Nerzuk et al (2009): Politička elita u Bosni i Hercegovini i Evropska unija: odnos vrijednosti, Sarajevo: Institut za društvena istraživanja Fakulteta političkih nauka Univerziteta u Sarajevu
8. Ćurak, Nerzuk (2004): Dejtonski nacionalizam, Sarajevo: Buybook
9. Ćurak, Nerzuk (2000): „Imitacija života“, Nezavisni magazin DANI, Arhiva DANI 168 od 18.08.2000.
10. Dautović, Kenan (2007): Prevencija konflikata u međunarodnim odnosima, Travnik: BZK Preporod
11. Đonović, D. : Bosansko bojište sumraka, Amerika na Balkanu
12. Ibrahimagić, Omer (2005): Državno uređenje Bosne i Hercegovine, Lukavac: Mimnes
13. Ibrahimagić, Omer (2001): Dejton= Bosna u Evropi. Prava suština Dejtona, Sarajevo: VKBI
14. Hadžikadunić, Emir (2005): Od Dejtona do Brisela, Sarajevo: ACIPS
15. Hodge, Carol (2007): Velika Britanija i Balkan od 1991 do danas, Zagreb: Deteta
16. Hoolbrook, Richard (1998): Završiti rat, Sarajevo: Šahinpašić
17. Kovačević, Živorad (2007): Amerika i raspad Jugoslavije, Beograd: Filip Višnjić
18. Makijaveli, Nikolo (2009): Vladalac, Beograd: Akia M Princ
19. Malcolm, Noel (1995): Povijest Bosne-kratki pregled, Zagreb-Sarajevo: Erasmus Gilda, Novi Liber, Dani
20. Marsh, David; Stoker Gerry (2005): Teorije i metode političke znanosti, Zagreb
21. Papić, Žarko et al (2001): Međunarodne politike podrške zemljama Jugoistočne Evrope: lekcije (ne)naučene u BiH, Sarajevo: Müller
22. Papić, Žarko (2002): Bosna i Balkan. Mogućnosti i uslovi oporavka, Sarajevo: Međunarodni forum Bosna
23. Pejanović, Mirko (2005): Politički razvoj BiH u postdejtonskom periodu, Sarajevo: TDK „Šahinpašić
24. Petrich, Wolfgang (2002): Bosna i Hercegovina od Dayton do Evrope, Sarajevo: Svjetlost
25. Primjer Bosne i Hercegovine: Održivi koncept ili stranputice međunarodne zajednice? (2007), Sarajevo: Fondacija Heinrich Böll
26. Simms, Brendan (2003): Najsravniji trenutak. Britanija i uništavanje Bosne, Sarajevo i Beograd: Buybook i Helsinški odbor za ljudska prava Srbije
27. Šamić, Midhat (2003): Kako nastaje naučno djelo, Sarajevo: IP „Svjetlost
28. Šarčević, Edin (1997): Ustav i politika: Kritika etničkih ustava i postrepubličkih ustavotvorstava u Bosni i Hercegovini, Sarajevo: VKBI
29. Termiz, Dževad (2003): Metodologija društvenih nauka, Sarajevo, TDK: „Šahinpašić“

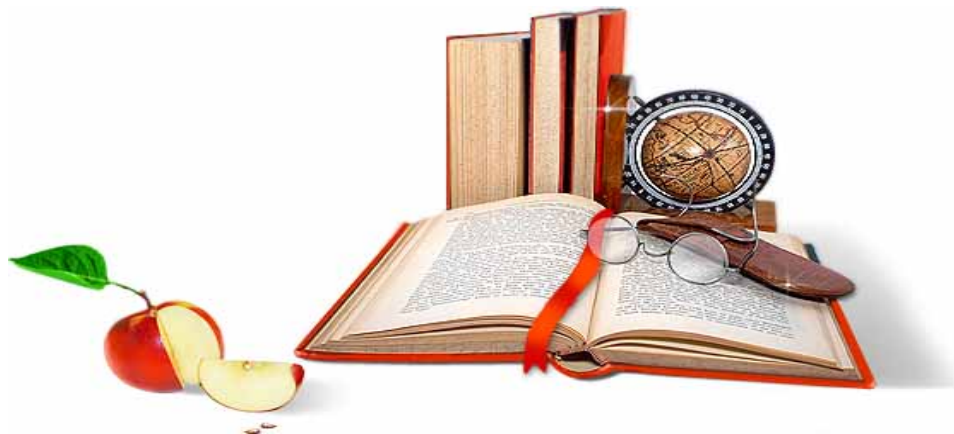
30. Termiz Dževad, Milosavljević Slavomir (2000): Praktikum iz metodologije politikologije, Sarajevo
31. Todorov, Maria(1999): Imaginarni Balkan, Beograd:XX vek
32. Vukadinović, Radovan (1999): Međunarodni politički odnosi, Zagreb: Barbat
33. Vukadinović, Radovan (1999): Sigurnost na Jugoistoku Europe, Varaždin: Interland
34. Zimmermann, Warren (1997): Izvori jedne katastrofe, Zagreb: Globus

Internet:

1. www.ohr.int
2. www.protest.ba
3. www.wikipedia.org
4. www.bhdani.com

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RAD.

**RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI
MATERIJALI.**

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

WWW.MATURSKI.NET

WWW.SEMINARSKIRAD.INFO

WWW.MATURSKI.ORG

WWW.ESSAYSX.COM

WWW.FACEBOOK.COM/DIPLOMSKIRADOVI

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA MATURSKIRADOVI.NET@GMAIL.COM